MED BUD

Datainspektionen
Bergsgatan 51
STOCKHOLM

STOCKHOLM
1979-03-20

Dnr 2415-78

Skrivelse m.m. från datainspektionen, DI, beträffande personupplysning om äkta make.

Finansieringsföretagens Förening har genom skrivelse den 15.2.1979 beretts tillfälle att avge yttrande över rubr.

De medlemsföretag som berörs är de som beviljar kontokrediter och personlån och som finansierar avbetalningskontrakt, leasingkontrakt och reverser i fall där privatpersoner är den slutlige kredittagaren. Denna kreditgivning är betydande. Vid finansbolagens kreditprövning är det regel att personupplysning omfattar bägge makar vid ena makens ansökan om kredit. (Vad som i detta yttrande sägs om makar gäller i tillämpliga delar om sammanboende person i äktenskapsliknande former.) Detta av skäl som utvecklas senare. En förändring på sätt DI beslutat innebär en omfattande ändring i berörda finansbolags rutiner som tar tid att genomföra. Föreningen anser därför att ett ev. genomförande av förändringen bör genomföras tidigast fr.o.m. den 1 januari 1980. Vid denna tidpunkt förväntas för övrigt en ev. lag om finansbolag och viss ändring i kreditupplysningslagen träda i kraft.

Föreningen menar emellertid att DI:s beslut på ett genomgripande och allvarligt sätt påverkar berörda finansbolags rutiner, risktagande och kostnader, varför föreningen hemställer att DI omprövar sitt beslut. Visserligen har DI i sin skrivelse den 26 januari 1979 till ABAK-Justitia AB på sid. 1 angett att DI inte erhållit "någon beaktansvärd negativ reaktion från kreditgivarsidan", men detta kan möjligen bero på att denna sida ej synes ha fått del av DI:s beslut förrän nu.

DI har den 8 december fattat det principbeslutet att kreditupplysning i fortsättningen ej får omfatta båda makar om endast en är kreditsökande. F.n. godtages att personupplysning lämnas om båda makarna även om endast

en av dem varit kreditsökande. Beroende på kreditupplysningsföretag skickas kopia av upplysning till endast den kreditsökande eller till sökande och dennes make. I upplysningen framgår kreditupplysningsuppgifter om båda makarna.

Även om en konsumentkredit i och för sig ej innebär ett gemensamt betalningsansvar för båda makarna och huvudregeln är att envar av makarna svarar för sin gäld är det för flertalet av kreditsökanden avgörande för krediten att makarnas sammanlagda inkomster är kända. Den sammanlagda inkomsten är oavsett betalningsansvaret den som bestämmer makarnas kreditåtagande och betalning därav. Vidare är båda makarnas betalningsbeteende av stor betydelse, enär eljest maken med ett dåligt betalningsbeteende låter eller övertalar den andre maken, som har ett gott betalningsbeteende, att söka krediten. Även det förhållandet att makarna utan att vara skilda ej bor under samma adress i följd av arbete eller eljest är av vikt vid kreditprovningen.

Enligt föreningens mening uppkommer betydande kreditrisker för särskilt finansbolagen i den "masshantering" som dessa bolag bedriver och mot bakgrund av kravet på snabb behandling (enda ned till 10-30 minuter vid t.ex. s.k. snabbkrediter) från såväl detaljhandel som kredittagare. Det är helt klart att DI:s beslut kommer att leda till kostnadshöjande effekter p.g.a. ökat risktagande.

Det är tveksamt om finansbolag i följd av DI:s beslut kommer att kräva att båda makarna undertecknar kreditansökan. Ett sådant förfarande skulle nämligen förorsaka betydande kostnadsökningar p.g.a. administrativ omgång och dubbla kreditupplysningar vid flertalet kreditansökningar (ett större kreditkortsföretag räknar med att dess kreditupplysningskostnader kommer att öka från nuvarande 1.000.000:- till 1.750.000:- per år) och vara omöjligt vid snabbkrediter där andra makens kreditansökan ej kan avvaktas. Därigenom föreligger en uppenbar risk för att bedömningen huruvida kravet skall vara att båda makar skall vara kreditsökande vid den ena makens ansökan kan bli ett konkurrensmedel mellan kreditgivare. Detta kan komma att leda till - förutom ökade kreditrisker för kreditgivarna - att en familj påtar sig ett för stort kreditåtagande.

Föreningen menar att en sådan utveckling skulle vara synnerligen olycklig. Det synes för övrigt i vissa fall vara direkt olämpligt att kreditgivaren kräver andre makens medverkan i de fall makarna i äktenskapsförord beslutat t.ex. om enskild egendom eller eljest kommit överens om vem som skall vara kredittagare och därmed betalningsansvarig vid en upplösning av äktenskapet. (Det sagda behöver ej betyda att maken till den kreditsökande ej skulle vara beredd att under äktenskapet bidra till skuldens betalning). Ett annat fall är när makarna bor åtskilda utan att äktenskapsskillnad ingåtts.

Sammanfattningsvis menar föreningen att konsekvenserna för såväl kreditgivare som kredittagare ej står i rimlig proportion till de integritetsvinster som beräknas uppstå som en följd av DI:s beslut. De avigsidor som DI pekat på synes för övrigt kunna undvikas genom att låta civilståndsändringen och sammanboendeadress vara styrande. Om t.ex. mannen söker och är sammanboende med hustrun erhåller mannen kopia av kreditupplysning innehållande mannens förhållanden men uppgifter om hustrun endast från civilståndsändringen. I den kopia som ev. skickas till hustrun synes upplysningen kunna innehålla hustruns samtliga uppgifter eller dessa från civilståndsändringen och mannens uppgifter från civilståndsändringen.

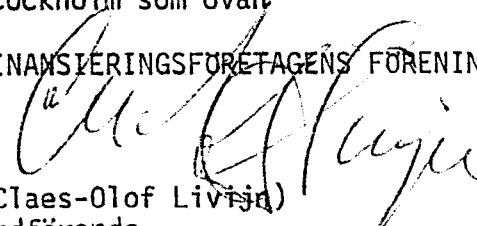
Genom den föreslagna lösningen medför ej makes före äktenskapet förvärvade betalningsanmärkningar negativa kreditomdömen om den andre maken när denne är kreditsökande. I den mån makar ej är sammanboende får upplysning ej innehålla uppgifter om den andre maken, varigenom sekretesskyddad adress ej avslöjas. Den av föreningen föreslagna lösningen synes ej leda till otillbörligt intrång i personlig integritet i varje fall inte i de fall DI anført.

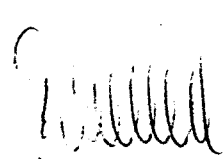
Föreningen påstår vidare att DI:s beslut i betydande utsträckning kommer att leda till direkta och indirekta kostnadsökningar som ej är förenliga med kungörelsen om begränsning i myndighets rätt att meddela föreskrifter, anvisningar eller råd (SFS 1970:641 med ändringar i SFS 1977:629).

Betr. Upplysningscentralen AB anser föreningen att det mot bakgrund av ovan angivna skäl och bankinspektionens tillsyn att det finns skäl att undantaga denna upplysningsverksamhet från ifrågavarande restriktioner betr. de kreditinstitut som står under bankinspektionens tillsyn och som utnyttjar Upplysningscentralen AB.

Stockholm som ovan

FINANSIERINGSFÖRETAGENS FÖRENING

(Claes-Olof Livijn)
Ordförande

(Tom Ekelund)
Sekreterare

c.c. Riksrevisionsverket

b.c. Bankinspektionen
Konsumentverket
Svenska Bankföreningen
Sparbanksföreningen
Föreningsbankernas förbund
Kapital-Kontroll AB
AB Svenska Upplysningstjänst
ABAK-Justitia AB
Svenska Kreditupplysnings AB
Upplysningcentralen UC AB